

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/6/2018
Identifikačné číslo spisu: 1215222873
Dátum vydania rozhodnutia: 25.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Miničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1215222873.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Ing. Marian Krahulec - NISUS, Ku Bratke 14, Levice, IČO: 37 425 307, právne zastúpeného JUDr. Marianom Prievozníkom, PhD., advokátom, Krmanova 1, Košice, proti žalovanej: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej zamestnankyňou JUDr. Katarínou Hegedúšovou, v konaní o zaplatenie 7.200,18 Eur s príslušenstvom, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21. júna 2017, č. k. 3Cob/100/2017-117, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovanej o d m i e t a .

II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II rozsudkom pre zmeškanie zo dňa 01.12.2016, č. k. 25Cb/402/2015-60, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 7.200,18 Eur s 5,05 % ročným úrokom z omeškania od 04.09.2015 až do zaplatenia a priznal žalobcovi náhradu trov konania.

2. Proti uvedenému rozsudku pre zmeškanie podala žalovaná v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že z ospravedlniteľného dôvodu zmeškala lehotu na podanie vyjadrenia k žalobe a žiadala napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Za ospravedlniteľný dôvod považovala žalovaná vysokú pracovnú zaneprázdnenosť a personálno-organizačné zmeny v spoločnosti.

3. Súd prvej inštancie posúdil odvolanie žalovanej zo dňa 25.01.2017 (doručené súdu dňa 27.01.2017), ako návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie v súlade s § 277 ods. 1, 3 C. s. p. Následne Okresný súd Bratislava II uznesením zo dňa 06.03.2017, č. k. 25Cb/402/2015-79, návrh žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, zamietol. V odôvodnení uviedol, že vysoká pracovná zaneprázdnenosť a personálno-organizačné zmeny v spoločnosti, nemôžu byť posúdené ako ospravedlniteľný dôvod na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Žalovaná si mala svoj pracovný čas zorganizovať tak, aby v zákonnej

lehote 15 dní mohla predložiť súdu vyjadrenie k žalobe. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že odôvodnenie rozsudku pre zmeškanie spĺňa náležitosti v súlade s § 275 C. s. p.

4. Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, na odvolanie žalovanej, napadnutým rozhodnutím zo dňa 21.06.2017, č. k. 3Cob/100/2017-117, uznesenie Okresného súdu Bratislava II, vydané dňa 06.03.2017 v konaní pod č. k. 25Cb/402/2015-79, potvrdil. Žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania.

5. Odvolací súd konštatoval vecnú správnosť uznesenia súdu prvej inštancie s tým, že súd prvej inštancie správne aplikoval § 273 C. s. p. a rozhodol vo veci rozsudkom pre zmeškanie. Z obsahu spisu mal odvolací súd preukázané, že boli splnené podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie, ktorý bol odôvodnený v súlade s § 275 C. s. p. Žalovanej bola dňa 17.10.2016 doručená žaloba, uznesenie s výzvou na vyjadrenie a poučenie o procesných právach a možnosti rozhodnúť vo veci rozsudkom pre zmeškanie. Podľa odvolacieho súdu, súd prvej inštancie správne posúdil odvolanie žalovanej zo dňa 25.1.2017, ako návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie v súlade s § 277 ods. 1 C. s. p. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie správne posúdil ako neospravedliteľný dôvod uvádzaný žalovanou, ktorým dôvodom bola vysoká pracovná zaneprázdnenosť a personálno-organizačné zmeny v spoločnosti. Odvolací súd dospel k záveru, že v tomto spore boli splnené všetky podmienky vyžadované § 273 C. s. p., a preto súd prvej inštancie v súlade s ust. § 277 ods. 1 C. s. p. správne rozhodol, keď návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol. Odvolací súd preto rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p.

6. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, ktoré odôvodnila tým, že procesným postupom okresného aj krajského súdu, jej bolo znemožnené uskutočňovať jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.). Žalovaná taktiež uviedla, že dovolanie proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie je neprípustné len v prípade, ak ide o prípady uvedené v ustanovení § 421 ods. 1 C. s. p., v ostatných prípadoch podanie dovolania proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zákon nevyklučuje.

7. Žalovaná sa nestotožňuje s názormi súdov nižšieho stupňa a poukazuje na dôvodovú správu k § 277 C. s. p., v zmysle ktorej za ospravedliteľné dôvody možno považovať všetky dôvody, pre ktoré by súd odpustil zmeškanie akejkoľvek inej procesnej lehoty; všetky prípady náhlych a neočakávaných prekážok v podobe zdravotných, či iných dôvodov, pre ktoré žalovaná zmeškala predpísaný procesný úkon a bolo by preto nespravodlivé sankcionovať ju za porušenie povinnosti, ktoré sama nespôsobilá. Žalovaná poukázala na to, že v návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie ako dôvod pre zmeškanie lehoty uviedla personálno-organizačné zmeny, v podobe odchodu väčšiny zamestnancov právneho oddelenia. Z tohto dôvodu sa žalovaná dostala do časovo zložitej situácie a prioritne riešila prípady, kedy plynula zákonná lehota a nie sudcovská, ako v tomto spore. Žalovaná dodala, že procesná lehota má len poriadkový charakter, z ktorého dôvodu považuje zamietnutie návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie za nespravodlivé, keďže sa žalovaná k žalobe nevyjadrila z objektívnych dôvodov.

8. V dovolaní žalovaná ďalej uviedla, že žalobca nemá nárok na zaplatenie žalovanej sumy vo výške 7 200,18 eur a príslušenstva. Žalovaná poukázala na skutočnosť, že zmluva o obchodnom zastúpení je špecifickým typom mandátnej zmluvy v zmysle § 654 ods. 2 Obchodného zákonníka. Žalovaná zdôraznila, že dňa 30.09.2014 došlo k vypovedaniu mandátnej zmluvy zo dňa 01.01.2007. Na základe predmetnej mandátnej zmluvy, má mandatár po ukončení zariadenia záležitostí pre mandanta, nárok na dohodnutú časť odmeny až po splatení istiny a dohodnutého poplatku zo strany všetkých dlžníkov, s ktorými ako mandatár uzavrel úverové zmluvy. Preto nárok žalobcu zanikol, v dôsledku čoho považuje žalovaná žalobu za nedôvodnú. Žalovaná prehlásila, že ku dňu 13.09.2017 sú všetky nároky žalobcu na vyplatenie provízie, ktoré mu vznikli v zmysle mandátnej zmluvy, riadne a v plnej výške vyplatené, a to aj napriek tomu, že na ne žalobca v zmysle ustanovenia čl. IV. ods. 1 - II Všeobecných obchodných podmienok, nemá nárok až do splatenia istiny a dohodnutého poplatku zo strany všetkých dlžníkov, s ktorými mandatár uzavrel úverovú zmluvu. Žalovaná v tomto smere poukázala aj na § 132 C. s. p., v

zmysle ktorého, podľa jej názoru, neboli splnené obligatórne náležitosti žaloby, nakoľko žalobca relevantným spôsobom nepreukázal opodstatnenosť svojich tvrdení, ktoré by odôvodnil dôkazným prostriedkom.

9. Na základe vyššie uvedeného dovolateľka navrhla, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ako aj uznesenie súdu prvej inštancie, zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

10. Žalobca k dovolaniu uviedol, že podľa stanoviska Veľkého senátu Najvyššieho súdu SR zo dňa 19.04.2017, sp. zn. 1VCdo/2/2017, je kumulácia dôvodov podľa § 420 a § 421 C. s. p. neprípustná, z ktorého dôvodu sa dovolací súd obmedzuje na skúmanie prípustnosti dovolania iba podľa § 420 C. s. p. K dovolacím dôvodom podľa § 420 C. s. p. žalobca uviedol, že žalovaná v dovolaní neuvádza žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by sa týkali nesprávneho procesného postupu. Žalobca má za to, že žalovaná mala možnosť podať vyjadrenie aj inak, ako svojim právnym oddelením, napríklad prostredníctvom advokáta. Týmto považuje žalobca tvrdenia dovolateľky ohľadom existencie závažných dôvodov, pre ktoré nemohla podať vyjadrenie, za neopodstatnené. Rovnako úvahy žalovanej o fakultatívnom charaktere vydania rozsudku pre zmeškanie, ako aj priznania žalovaného nároku, považuje žalobca za také, ktoré nemajú právnu relevanciu k napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu. Preto žalobca navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol a zároveň jej uložil povinnosť nahradiť trovy dovolacieho konania, ktoré vznikli žalobcovi.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade s § 429 ods. 2 písm. b/ C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal spor a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné odmietnuť podľa § 447 písm. f/ C. s. p.

12. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

13. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

14. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

16. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania v rozhodovanom spore dovolací súd v prvom rade poukazuje na

skutočnosť, ako má dovolateľ svoje dovolanie odôvodniť.

17. Podľa § 428 C. s. p., dovolateľ musí v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

18. Podľa § 431 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

19. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

20. Zároveň dovolací súd poukazuje na rozsudok najvyššieho súdu z 26. apríla 2007, sp. zn. 3Cdo/61/2006 (publikovaný v ZSP 3/2007 pod č. 36), podľa ktorého k uplatneniu dovolacieho dôvodu nepostačuje, ak dovolateľ dovolací dôvod označí len ustanovením zákona alebo jeho zákonnou skutkovou podstatou. Z dovolania je zjavné, z akých dôvodov dovolateľ rozhodnutie odvolacieho súdu napáda len vtedy, ak konkretizuje okolnosti, z ktorých vyvodzuje, že ten-ktorý dovolací dôvod je daný.

21. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C. s. p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C. s. p. alebo § 421 C. s. p. v spojení s § 431 ods. 1 C. s. p. a § 432 ods. 1 C. s. p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

22. Dovolateľka prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 C. s. p. a zároveň aj z ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. V tejto súvislosti dovolací súd zdôrazňuje, že podľa § 421 ods. 2 C. s. p., dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. Dovolací súd poukazuje najmä na § 357 písm. h/ C. s. p., podľa ktorého odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Dovolací súd preto konštatuje, že podľa § 421 ods. 2 C. s. p. v spojení s § 357 písm. h/ C. s. p., dovolanie žalovanej vymedzené dovolacími dôvodmi v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p., nie je prípustné.

23. Vychádzajúc z vyššie uvedených právnych záverov, dovolací senát v tomto spore posudzoval prípustnosť dovolania žalovanej iba z hľadiska ňou tvrdenej procesnej vady podľa § 420 písm. f/ C. s. p.

24. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodnutím bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Z tohto dôvodu je dovolanie voči napadnutému rozhodnutiu prípustné podľa § 420 C. s. p., pretože ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie v danom procesnom štádiu končí.

25. Podľa názoru žalovanej je jej mimoriadny opravný prostriedok prípustný podľa § 420 písm. f/ C. s. p., v zmysle ktorého je dovolanie prípustné, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

26. podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

27. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R129/1999). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

28. Z obsahu dovolania je zrejmé, že za vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p., považuje dovolateľka taký postup odvolacieho súdu, ktorým sa súd riadne nevysporiadal s jej argumentmi a priznal žalobcovi plnenie bez právneho dôvodu, čím dovolateľka namietla arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia. V dovolaní žalovaná ďalej uviedla, že odvolací súd nevyhodnotil správne ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré by súd odpustil zmeškanie procesnej lehoty, ktorá na rozdiel od lehoty zákonnej, má iba poriadkový charakter. V nadväznosti na to v dovolaní žalovaná poukazuje na rozdiel medzi zákonnou a procesnou lehotou, ako aj fakultatívnu povahu vydania rozsudku pre zmeškanie (bod 7 tohto rozhodnutia). Napokon dovolateľka rozsiahlo rozoberá nesprávny záver súdov, ktoré súdy žalobcovi priznali žalovaný nárok (bod 8 tohto uznesenia). Dovolací súd preto uzatvára, že pokiaľ dovolateľka namieta uvedené nedostatky s tým, že konajúce súdy nesprávne posúdili nárok žalobcu, týmto žalovaná namieta nesprávne právne posúdenie zo strany súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu. Na takéto dovolaním vymedzené dôvody, dovolací súd nemohol podľa § 421 ods. 2 C. s. p. prihliadnuť, keďže dovolanie je v danom prípade podľa § 421 ods. 1 C. s. p., neprípustné (viď bod 26 tohto rozhodnutia).

29. Dovolací súd zdôrazňuje, že dovolací dôvod je vymedzený v súlade s ustanovením § 431 ods. 2 C. s. p. iba v tom prípade, ak dovolateľ v dovolaní výslovne uvedie, akým konkrétne špecifikovaným procesným postupom, ktorý považuje dovolateľ za nesprávny, mu odvolací súd (prípadne aj súd prvej inštancie), znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom je nevyhnutné, aby dovolateľ špecifikoval, aké konkrétne jemu patriace procesné práva mu odvolací súd (prípadne aj súd prvej inštancie), svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať. Až v prípade, ak je dovolací dôvod vymedzený uvedeným spôsobom, môže dovolací súd pristúpiť k skúmaniu prípustnosti (a dôvodnosti) podaného dovolania. Úlohou dovolacieho súdu je tak z dovolateľom vymedzeného dovolacieho dôvodu iba posúdenie, či došlo zo strany konajúceho súdu nižšej inštancie, k ním tvrdenému nezákonnému zásahu do konkrétneho jemu patriaceho procesného práva predstavujúceho v okolnostiach rozhodovanej veci porušenie práva na spravodlivý proces.

30. Dovolací súd dospel k záveru, že žalovaná nevymedzila ňou tvrdený dovolací dôvod podľa § 431 ods. 2 C. s. p. v spojení s § 420 písm. f/ C. s. p., vyššie uvedeným spôsobom (viď bod 33).

31. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaná z hľadiska § 420 písm. f/ C. s. p. nevymedzila dôvody dovolania spôsobom upraveným v § 431 ods. 1 a 2 C. s. p., preto dovolací súd dovolanie žalovanej podľa § 447 písm. f/ C. s. p., odmietol.

32. V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 453 ods. 1 C. s. p. v spojení § 255 ods. 1 C. s. p.). Podľa § 262 ods. 2 C. s. p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

33. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od

01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.